

Núm. 1267 - Any XXVI

Epoca Segona

14 de Juny de 1937

Catalanista

Número solt: 20 cènts.

Redacció i Administració:
Plaça Salmeron, 1
PUIGCERDA

*** Setmanari polític d'afirmació catalanista republicana ***

Eleccions a Corts Constituents

En les reunions que la darrera setmana tingueren a Girona les comissions representatives de la opinió catalanista i de dreta republicana de totes les comarques de la nostra província, quedà patentitzat el desig unànim de prendre part a les properes eleccions.

Les representacions aportades per dites comissions, demostrà que era la majoria de la província que estava reunida en aquells actes; majoria formada per grans núclis de catalanistes i de republicans de dreta que volien ésser representats a les Corts Constituents, pels seus representants i no per cap altre.

Es per això que tots els concurrents —la majoria d'ells alcaldes i regidors— sacrificaren llurs particulars matços polítics davant l'interés general de les comarques allí solidaritzades, establint-se ràpidament una multitud de punts de contacte que en la reunió final quedaren plasmats en l'acord de formar una candidatura de CONJUNCIO CATALANISTA-REPUBLICANA DE DRETA, que respongués als sentiments de catalanisme, d'ordre, d'evolució social i consolidació de la República, que ostenten la majoria dels gironins.

Aquesta candidatura integrada per

Carles Badia Malagrida

Josep Ayats Surribas

Joan Estelrich

Joan Vallès i Pujals

Santiago Masó i Valentí

és també la nostra i ens permetem recomanar-la insistentment als nostres llegidors i amics.

No podia ésser d'altra manera, si volíem ésser conseqüents amb nosaltres mateixos i amb la declaració de principals fets a l'inaugurar la segona època d'aquest periòdic.

Acceptant, propagant i votant aquesta candidatura, creiem portar a cap un acte més d'afirmació catalanista-republicana.

El nostre catalanisme provat i el nostre respecte i adhesió a la República, lliurament instaurada pel poble, ens obliga a defugir —respectant-la, però— tota altra candidatura de reacció i extremisme.

Creiem que les llibertats de Catalunya, s'han d'aconseguir dintre les lleis i ordre legal establert; la Història catalana de l'antigor ens demostra que el país més liberal i demòcrata del món era estat Catalunya; i això fou aconseguit per mitjà de lleis polítiques i socials, evolucionistes i conservadores. Per alguna cosa als catalans ens ha agradat sempre tocar de peus a terra.

Per la consolidació definitiva de la República Espanyola creiem necessari vagin també a les Corts, homes de seny, tècnics eficients i juristes eminents, per a que allí puguin defensar, sense estridències, l'Estatut de Catalunya. els nostres interessos econòmics i socials, assenyadament, però amb un ample esperit liberal respectuós amb les llibertats de tothom. Volguer el contrari, permetre que la República —que ha d'ésser de tothom— es converteixi en una República carbonària i demagògica, filla única i tiranitzada dels partits extremistes, és admetre la possibilitat d'un caos polític i d'una eterna lluita de partits.

A les Corts Constituents s'ha d'anar a estructurar la forma de Govern d'un poble. Per tant, és tot el

poble, que allí ha d'ésser representat. Per això nosaltres recomanem aquesta candidatura, perquè en ella hi veiem representats els nostres ideals polítics i socials. La recomanem com a catalanistes, com a republicans i com a gent d'ordre.

DES DE GIRONA

De cara a les Eleccions

En aquests moments fan decisius i de lluita per la vida de la nostra Pàtria, cal parlar amb tota claretat perquè sàpiga tothom el camí que cal seguir per a obtenir el fruit que tots esperem d'aquestes eleccions; camí que de fet s'albira ben lluminós i ple de promeses per a les dretes republicanes. Les dretes no són reaccionàries, són liberals sense cap classe de dubte; són gent d'ordre, assenyada i que té per noble ideal assolir les reivindicacions socials dintre una atmosfera de pau i d'ordre públic molt favorables per arribar a la possessió de totes les llibertats i benestar social, adoptant procediments estrictament jurídics per els quals sent un profund respecte. No admeten les dretes republicanes, revolucions violentes; entenen que la consolidació i estabilització de la República és una obra lenta i segura i que l'èxit de la mateixa rebutja extremismes que poden restar-li prestigi i acció. De l'altre cantó hi ha els que de fet s'atribueixen l'exclusivitat d'ésser republicans, els que van per camins de violències i amenaces, molt poc en harmonia amb el sentir general de la massa del poble que desitja ordre i respecte les llibertats, emprant exclusivament procediments assenyats i profunds.

La candidatura de les dretes republicanes conté una ampla i autèntica llibertat religiosa sense sectarismes religiosos, però també sense sectarismes anti-religiosos amb un gran respecte a la llibertat de consciència. Mentre les dretes tenen programa definit i en plena confiança en l'esdevenidor, amb una gran unitat de pensament i d'acció, en el camp oposat tot són dubtes, defalliments i desesperances; de manera que cal afirmar que l'èxit es presenta ben prometedor per la Conjunció Catalanista-Republicana de dreta en la que es troben homes de tots els sectors, ben preparats, amb experiència i una gran capacitat per a resoldre els greus i trascendentals problemes que les properes Corts Constituents han de portar a cap.

Tot fa preveure que en els districtes de Puigcerdà, Olot, Girona i Santa Coloma, donaran una gran majoria als homes de la Conjunció i àdhuc en aquells que, com La Bisbal i Figueres, tenen fama d'ésser extremistes, s'hi nota una gran reacció a favor de les dretes republicanes que, com he dit i repeteixo, es presenten a la lluita amb una gran confiança.

J. GIL

¿República o Republicueta?

EL catorze d'abril d'enguany vàrem créuer que entràvem en una república. Però alguns fets locals ens van assabentant de que, per molts, ens ha advingut una republicueta, tant és d'esquifit i arbitrari el criteri que apliquen a aquesta institució.

En una república veritable hi cap tothom qui n'acata les lleis, compleix sos deures de ciutadà i usa de la llibertat legítima de manifestar les seves idees polítiques o socials pels mitjans reglamentaris.

En una *republicueta*, només hi volen càbrer uns quants *republicanets* que tergiversen l'esperit de les lleis, precindeixen de la «Igualtat, Llibertat i Fraternitat» i cauen insensiblement en les mateixes tiranies que tant censuren als poders típics del absolutisme.

Aquest mal ja és vell; però, com que, a més de vell, és ridícul i *fa lleig* d'exhibir-lo, va inspirar aquells coneguts versos:

«El libre pensamiento
Proclamo en alta voz;
¡Que muera el que no piense
igual que pienso yo!

Degué ésser pensant amb aquests partidaris indesitjables, republicanets els uns, caricatures de republicanisme els altres, que l'inoblidable Salmerón exclamà:

«Si nosotros pretendiéramos hacer la República sólo para los republicanos, sobre cometer un crimen terrible, para el cual jamás podríamos esperar perdón de las generaciones futuras, mataríamos en el instante mismo la República. ¿Es que, bajo un espíritu exclusivo y egoísta, verdaderamente satánico, podría implantarse en España?»

Es preciso, señores, es indispensable, que con la mano puesta sobre nuestra conciencia y nuestra razón fija en el ideal eterno de la justicia, pensemos en hacer la República para España; que nos apresuremos a invitar, a excitar, y, si necesario fuere, a rogar a todas las clases que ahora parecen lejos de la República, que vengan a cooperar con nosotros a un fin que no se encierra en los estrechos límites de un partido, sino que debe abrazar todos los ámbitos de la Patria y rejuvenecer nuestro espíritu, para afirmar de una vez y definitivamente la libertad.»

Amics republicans de Cerdanya o que per tals us teniu:

Ja sé que sou majors d'edat i no heu de tornar a l'escola, però coses hi han que a tots ens convé de repassar-les.

Doncs bé; ací us presento una rememoració dels *Drets del Home*, que són els perns fonamentals de totes les democràcies d'avui dia.

Article primer.

«Els homes neixen i permaneixen lliures i iguals en drets.»

Segon. «Aquests drets són: la llibertat, la *propietat*, la *seguretat* i la resistència a la opressió.»

¿Què diuen davant d'això els incendiaris i els que pretenen saquejar bens d'altri?

Tercer. El principi de sobirania resideix, essencialment, en la Nació. Cap corporació, cap individu *no pot exercir autoritat* que no emani d'aquella font.»

¿Què els sembla això als antirepublicans que s'abroguen el dret de suprimir mitjans i obstaculitzar l'emissió d'opinions que no els plauen?

Desè. «Ningú no deu ésser inquietat per ses opinions, *àdhuc per les religioses*, amb tal que, en llurs manifestacions, no torbi l'ordre públic establert per la llei.» Senyors menja-capellans i perdona-vides dels catòlics qui practiquen; o bé van errats de comptes o deixin de dir-se republicans. De fet, el

respecte a aquesta base, és allò que ens causa admiració quant visitem Suïssa, Alemanya etc., i veiem conviure amistosament dins un mateix poblat a catòlics, jueus, protestants i descreients els quals, malgrat llurs diferències de doctrina, serven uns per altres una cordialitat de tracte que és el fruit del respecte a la llibertat de consciència.

Amics republicans, republicanets i antirepublicans de Cerdanya: Ni l'Alcalà Zamora mateix s'atribueix la missió d'expendedor de *patents* de republicanisme. Al contrari; el que fa és sol·licitar la col·laboració i agrahir adhesions de tot ciutadà que accepti amb lleialtat la nova situació governamental. Això entès, volem declarar que, no fabricant-se *patents de republicanisme* ni al mateix Madrid, nosaltres no anirem a cercar-les, poso per cas, a Ribes, a Campdevànol o a Caixans.

Tenim, dins la Vila, un carrer retolat amb un nom ben simpàtic: Tolerància. Però, com diuen els francesos, «le nom ne fait pas la chose». La substància d'aquesta virtut social ha d'impregnar tota la nostra actuació ciutadana si no volem posar-nos en contradicció manifesta amb l'ideari de la República constitucional. Sols fent-ho així, evitarem que els nostres adversaris polítics puguin dir, amb aparences de raó, que «molts republicans prediquen meli venen vinagre.»

MANUEL VIÑAS

S O M N I S

Al començar el carrer de la Llibertat, davant dels Escolapis, ralentírem la marxa de l'auto. Segut al meu costat, l'amic i company d'excursió, callava i mirava. Arribarem a la plaça Cabrinetti i enfilarem carrer Carol amunt. I el meu amic continuava mirant amb molta atenció els carrers nets, lluents, netejats constantment pels reguerots d'aigua que, ran de voreres, a banda i banda de tots els carrers, corrien.

I a l'últim exclamà:

—Caram, quanta aigua! A aquest poble si que no hi deu haver pols.

Efectivament, a Puigcerdà, ja feia anys que havia desaparegut la pols. I això que, abans, la pols era senyora i majora dels carrers i d'arreu. I, naturalment, contrastava amb el verd gemat dels seus afores.

Tothom sabia que a la Cerdanya no hi havia altres clapes de terra polsosa que les cintes blanques de les seves carreteres, perquè el verd dels seus prats i muntanyes l'engalanaven amb una catifa enlluernadora de fresc herbei. Però,

també que Puigcerdà, la Vila, n'era la seva taca. Una taca grisa i polsosa.

Fins que es donaren compte que amb el seu Estany disposaven d'aigües abundants i sobreres per a totes les necessitats. Fins que es recordaren que a Luchon, Cauterets i a altres viles pirenenques, havien resolt llur problema d'una manera original i elegant. I econòmica.

I els puigcerdanesos posaren mans a l'obra.

Desviaren part de les aigües sobreres de l'Estany. Les conduïren per les avingudes del Doctor Piguillem i Pons Gasch ran dels arbres, fins a la plaça de Barcelona. Travessaren aquesta plaça amb conductes subterrànies, fent-los sortir a nivell en la plaça dels Herois, per a poder regar els bells arbres que ja hi havia i el nou jardinet que hi crearen. I a continuació la repartiren en reguerets que deixaren anar pels carrers d'Espanya, Major i Carol avall, continuant més tard cap als de la Revolució i Llibertat.

Fou una cosa fàcil; només tingueren de tapar alguns imbornals de claveguera

I així lograren suprimir la pols dels carrers, agreujada encara després de llur pavimentació.

Amb això havien suprimit el fang, perquè n'havien tret la terra. Però no pogueren suprimir el pols que hi aportaven els autos i les cavalleries venint d'altres carrers. Polsim que es repartia en nuvolades cada vegada que passava un automòbil o que bufava el vent. Polsim anti-higiènic que ho embrutava tot i que era la desesperació de les mestresses de casa.

I foren aquests reguerets d'aigua corrent per les voreres dels carrers que aranjaren el problema.

Ara, en passar els autos, es netegen les rodes i n'espargeixen l'aigua; les dones s'acostumaren a escombrar cada una el troç de carrer, i l'aigua, amb la seva corrent, s'ho và enduent tot.

I el meu amic, mirant l'aspecte polític dels carrers de Puigcerdà, em torna a dir:

—Ara comprenc perquè ve tanta gent per aquí.

El millor motor elèctric: "SIEMENS"
En REGUANT us el proporcionarà

NOTICIARI

Comencem a veure ja entre nosaltres alguns estiuejants primicers; podem citar entre ells les senyores Maria Pons vídua de Saló, Dolors Maranges, i els senyors Puig, Rigol, Sagnier, Güell i altres quins noms ignorem.

Res podem avançar encara del Roser d'enguany; el jovent s'ha reunit varies vegades, però, no s'ha acordat encara res. Després tot seran presses.

Se'ns informa que el futur camp de golf de Cerdanya, situat en terrenys de Ventajola, estarà aviat a punt de servir. Es diu que és el camp de majors dimensions d'Espanya.

GRESHAM

FUNDADA EN LONDRES HACE 82 AÑOS.

Compañía Inglesa de Seguros sobre
la Vida y Rentas Vitalicias

ESTABLECIDA EN ESPAÑA HACE 48 AÑOS

Las RESERVAS MATEMÁTICAS correspondientes a los Seguros que tiene en vigor en España alcanzaron en 31 de Diciembre de 1929, según consta en su Balance, la importante cantidad de PESETAS 29.439.196 cuya suma, como consta en la Inspección General de Seguros y Ahorros se halla TOTALMENTE DEPOSITADA EN ESPAÑA, e invertida INTEGRAMENTE en VALORES ESPAÑOLES

Pedir datos de sus interesantes
combinaciones a la Delegación de

JUAN MORENO

Carretera de Ribas, 37
RIPOLL

(Anuncio autorizado por la Inspección General de Seguros y Ahorros)

Ens enterem amb satisfacció de que en les eleccions celebrades a Bellver el diumenge passat, sortí elegit el nostre volgut amic En Josep Alay.

El felicitem.

ESTIUEJANTS:

A Martinet de Cerdanya

es lloguen pisos nous, tot confort amoblats.

Raó: PASTELERIA INGLESA
Pelayo, 4 - BARCELONA

Hem de felicitar al nostre amic senyor Casadesús per l'encert amb que ha efectuat la restauració de la seva casa de la carretera. Ofereix ara un bell aspecte exterior i els pisos són molt ben distribuïts.

Espaciosos solares en venta con vistas a la Acequia, Cerdaña española. Enveitg y Latour-de-Carol

Razón: ESTEBAN ARRO
(Casa Aldrán)

El passat divendres es feu una crida prohibint terminantment el tirar escombraries pels carrers de la Vila o els seus afores. Els infractors d'aquesta disposició seran penyorats. Les escombraries deuen ésser dipositades en el carro destinat a aquest objecte.

Al mateix temps es pregava a tot el veïnat que escombrí i regui diàriament el

troç de carrer corresponent a les façanes de la casa de cada ú, a fi de donar una bona sensació de netedat.

Per la seva part l'Ajuntament, en la sessió del dimecres passat, acordà adquirir un carro-escombra per a fer la neteja de carrers i places.

Temporada d'Estiu

ACURATS SERVICIS
TALLADA DE CABELLS
A LA MODERNA
ONDULACIONS I TINTS

Adresseu-vos a

LEOCADIA BARRINAT

Carrer Miquel Bernades, 18

La brigada municipal es troba ocupada actualment a la neteja i desaignie del Parc Schierbeck.

PISOS PER LLOGAR

A SAILLAGOUSE

Aigua corrent - Llum - Moblats

RAO: a Saillagouse, JOAN MARTI

» a Puigcerdà, LA CONFIANZA

Passeig de Bourg-Madame

Estem patint una calor asfixiant. A l'hora de tancar aquesta edició el termòmetre està marcant 27°; i són les set de la tarda. No es recordà d'haver sofert una calorada com aquesta.

S'ha dirigit al Ministeri de Treball i Previsió la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis felicitant-lo per la publicació del Decret del dia 1 del corrent juny, suspent l'aplicació dels Capítols de l'Estatut de l'Estalvi popular que contenien les limitacions i restriccions de les operacions de les Caixes generals d'estalvi.

Responent a la finalitat de foment de l'economia popular d'aquest Decret i aprofitant les seves ventatges, el Consell d'Administració de la Caixa de Pensions, de conformitat absoluta amb el nou règim, ha pres els següents acords:

Primer.—Que el límit màxim dels saldos amb interès de les llibretes d'estalvi de la Caixa de Pensions que era fins ara de 25.000 pessetes per persona, quedi elevat a 40.000 pessetes per llibreta; i

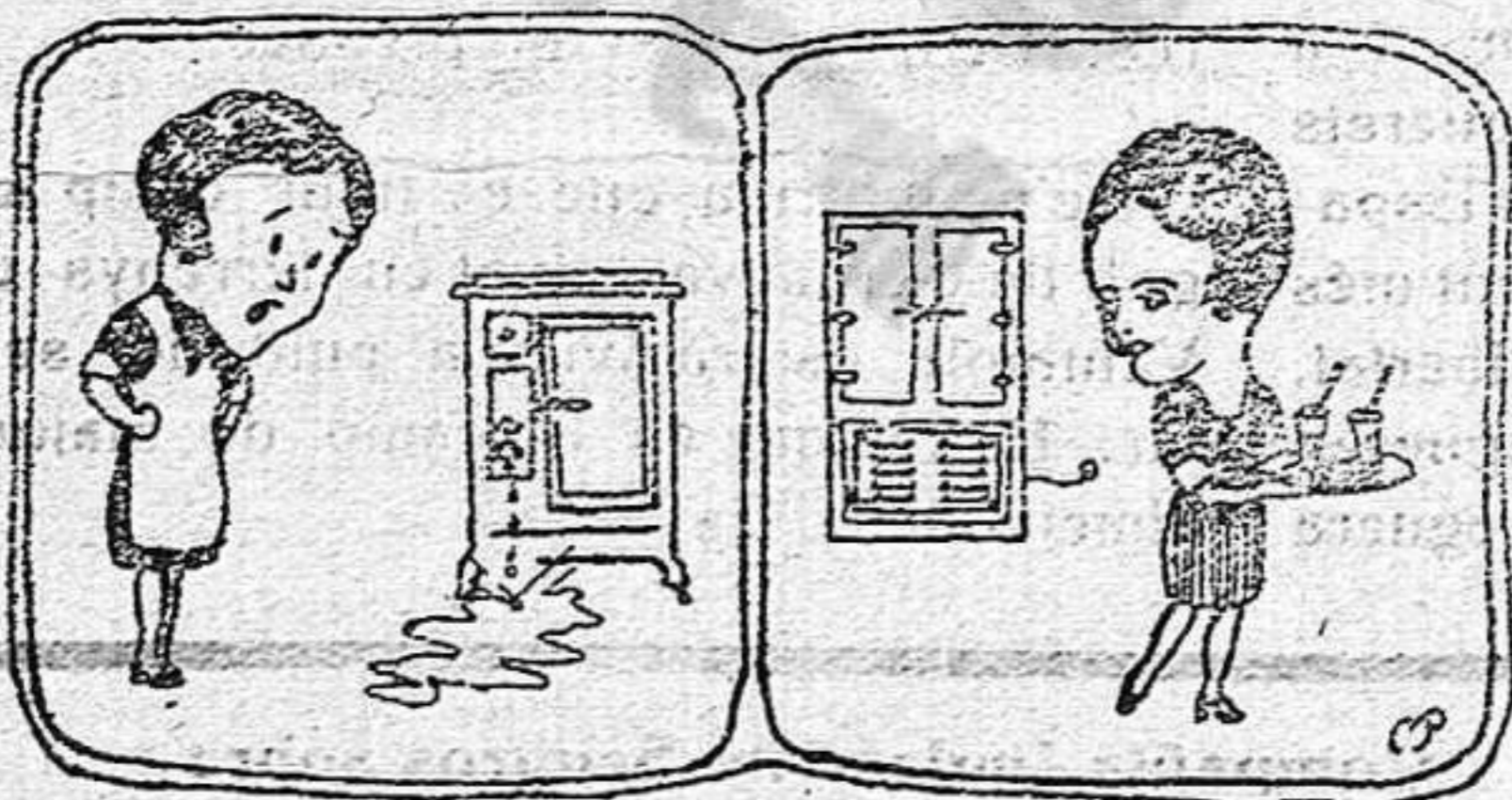
Segon.—Que continuï guanyant interès la totalitat del saldo de les llibretes i comptes d'estalvi a nom d'entitats oficials, socials, benèfiques i culturals.

Aviso a los poseedores de aparatos radio receptores.— Se recuerda la absoluta prohibición de utilizar aparatos de reacción sobre antena que perjudiquen la recepción de otros aparatos.

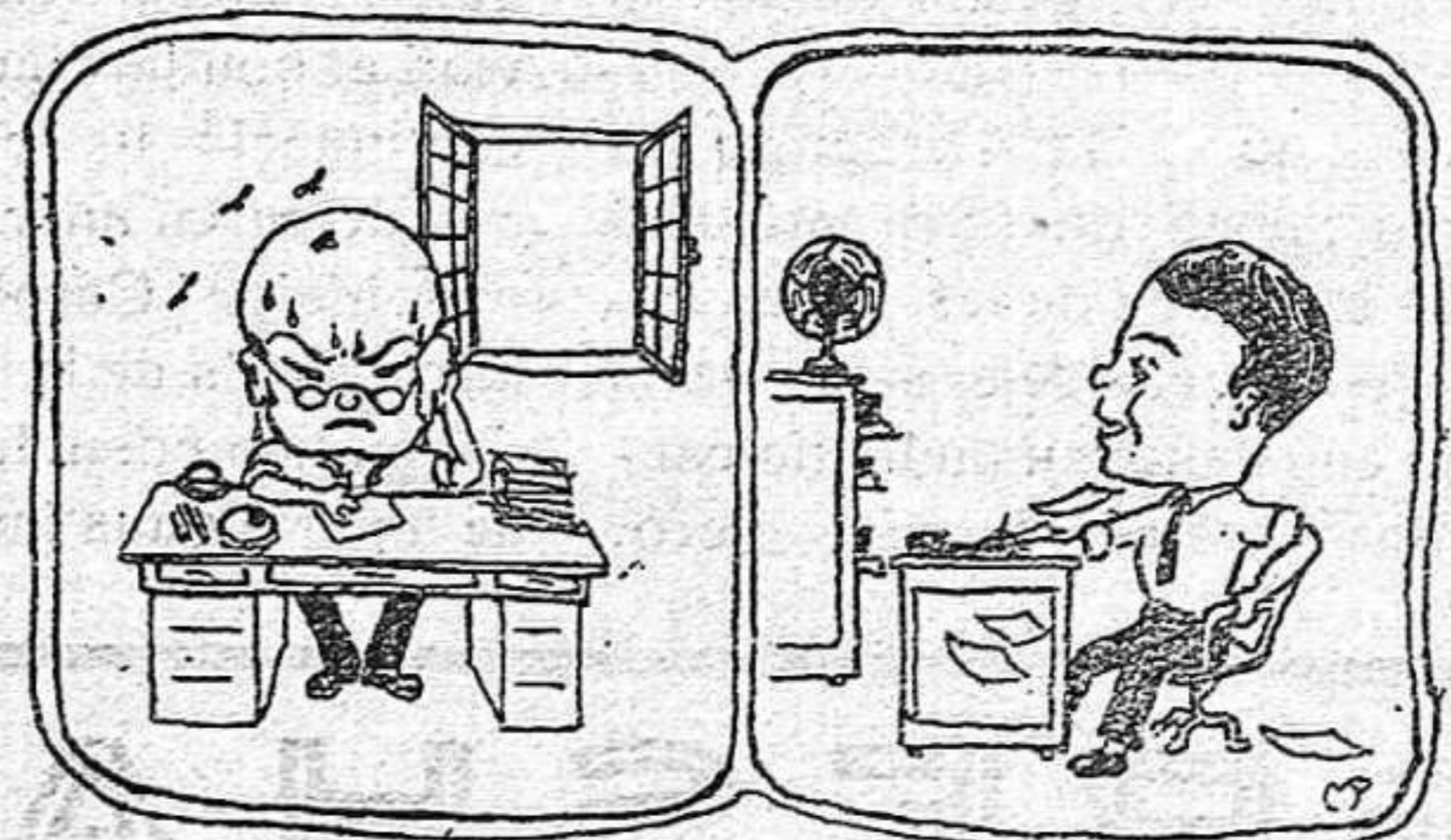
La Dirección General de Telégrafos por sí ó a instancias de parte comprobará si alguna estación receptora puede producir aquellas perturbaciones y en el caso de comprobarse se apercibirá al interesado para que haga la modificación que proceda. Si después de la notificación hubiera reincidencia en las perturbaciones se considerará caducada la conceción y la estación será tratada como clandestina.

Gráficas Ceretania - Puigcerdà

Com defensar-vos de les molèsties de l'estiu?

Amb una NEVERA ELÉCTRICA, que us facilitarà la conservació dels aliments, proporcionant-vos gèl per a la preparació de begudes refrescants.

Amb un VENTILADOR ELÉCTRIC, que us ajudarà en el treball i us farà més agradable el vostre descans.

Demaneu informes a les nostres oficines:

"Energía Eléctrica de Cataluña, S. A."

PUIGCERDÀ: Espanya, 7

VICH: Verdaguer, 14 i 15

Fàbrica d'Articles de Passamaneria**Fantasia i Novetat**

EN SEDA ARTIFICIAL, LLANA,
COTÓ I METALL OR I PLATA

**VENTURA I COT
L TDA.**

Despatx: Riera 35 - 1er ::: Telèfon, 23351
BARCELONA

Galons - Agramans - Cordons - Trens - Borles
Cintes per a elàstics, cinturons i lligacames

Especialitzats en Sarrells per a Vánoves - LAMPARES i TAPISSERIA
VENDES EXCLUSSIVAMENT AL MAJOR

HOTEL**Terminus****TOT CONFORT**

Dayant l'Estació del Transpirenenc
Meravelloses vistes panoràmiques

Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions Espléndides

PREUS RAONABLES

RICARD ALTIMIRAS

Telefon, 8 - PUIGCERDA

**BANCO COMERCIAL
DE BARCELONA**

CAPITAL 25.000.000
TOTALMENTE DESEMBOLSADO

Casa Central: BARCELONA, Paseo de Gracia, 3 y 5
AGENCIA EN PUIGCERDA: Libertad, 16 - Tél. 81

SUCURSALES Y AGENCIAS. — Amposta, Arbós, Badalona, Berga,
Figueras, Gandesa, Gerona, Granollers, Igualada, Inca, Lèrida, Ma-
nacor, Manresa, Montblanch, Mora de Ebro, Morell, Olot, Palma de
Mallorca, Port-Bou, Ripoll, San Feliu de Guixols, Santa Coloma de
Farnés, Santa Coloma de Queralt, Seo de Urgel, Tarragona, «Tar-
ragona Bolsín», Tarrega, Torredembarra, Tortosa, Valls, Vendrell,
Vich, Vilaseca.

REALIZA TODAS LAS OPERACIONES DE BANCA
CAMBIO - VALORES - CUPONES
INFORMACIONES FINANCIERAS

BANCO ALIADO
BANCO INTERNACIONAL
DE INDUSTRIA Y COMERCIO

CASA CENTRAL EN MADRID
24 Sucursales en España y Marruecos

**DECORATS I TREBALLS
LLISOS DE GUIX**

Encanyisats ordinaris

Encanyisats metàlics "SIMPLEX"

els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

PREUS MÓDICS

Per encàrrecs:

**MARCELI FUXET
BOURG-MADAME**

 Débiles tomad el
acreditado
Elíxir Callol

que da Vida y Juventud

Es } rápido
científico
agradable**AVENIDA
SCHIERBECK****Venta de Chalets**

Pago a plazos y al contado

Construcciones a gusto del
comprador o ya edificadas

Razón:

MIGUEL PONS Procurador
Puigcerdá

Gran Hotel - Restaurant

TIXAIRE

PUIGCERDA

Reformado completamente

 Calefacción Central
 en todas las dependencias del Hotel
 Cuartos de baño y ducha

Gran confort

Luz eléctrica - Garage

Autómnibus del Hotel a todos los trenes

Libertad, 3

Teléfono, 24

Almacen
 de
 Materiales
 de Cons-
 trucción

CEMENTOS

YESO

CAL HIDRAULICA

AZULEJOS

ETC. ETC.

FRANCISCO

BARNOLA

Rambla del Casino

PUIGCERDA

Peluquería
 para
Señoras

Salón especial en el primer piso

Tinturas ☉ Ondulaciones

Perfumes ☉ Manicura

ESPECIALIDAD EN EL CORTE
 DEL CABELLO A LA GARÇONNE

AMADEO
MARTI
BOURG - MADAME

Anónima

Alsina = Graells de A. T.

Despacho Central del F. C. Trans-
pirenaico de Ripoll a Puigcerdá

PUIGCERDA

En el citado D. C. y para mayor comodidad de los viajeros se facilitan billetes combinados con destino a las estaciones siguientes:

Alp   **Ribas**   **Ripoll**   **Vich**
Torelló   **Manlleu**   **Barcelona**